

(*)Facultade de Bioloxía

Presentación

<http://bioloxia.uvigo.es/en/faculty/presentation>

Dean Team

(*)
<http://bioloxia.uvigo.es/gl/facultade/equipo-decanal>

Web

<http://bioloxia.uvigo.es/en/>

Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato, Formación Profesional y Enseñanzas de Idiomas. Especialidad: Formación Profesional. Sector Servicios

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V02M066V06101	Guidance and Tutorial Function	1st	3.5
V02M066V06102	Psychological Development of Learning in Secondary Education	1st	4.5
V02M066V06103	Curriculum Design and the Organisation of Educational Centers	1st	4.5
V02M066V06104	An Educational System and Education in Values	1st	3.5
V02M066V06225	Professional Training	1st	8
V02M066V06226	Learning and Teaching of Modules of Professional Families within the Service Sectors	2nd	12
V02M066V06227	Teaching Innovation and Initiation to Research in Vocational Training	1st	6
V02M066V06301	Internships	2nd	12
V02M066V06401	Final Year Dissertation	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Orientación e Función Titorial**

Subject	Orientación e Función Titorial			
Code	V02M066V06101			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Sector Servizos			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Castro Pais, María Dolores			
Lecturers	Castro Pais, María Dolores			
E-mail	maria.dolores.castro.pais@uvigo.es			
Web				
General description	A materia "Orientación e Función Titorial", está integrada no módulo común do Máster Universitario para o Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. O contido curricular desta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante futuro docente- ó tratar de situar os procesos de orientación e titoría na labor educativa diaria, así como establecer planes e programas de acción titorial partindo dun plantexamento educativo inclusivo e altamente persoalzado en colaboración cos equipos docentes, estudantes e familia			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
B11	Desenvolver as funcións de titoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.
B18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
C1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
C2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
C3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.
C8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar
C13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
C19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.

C21	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
C24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
C25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade
C30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Analizar e valorar a importancia da orientación e da tutoría como un factor de calidade no ensino en secundaria, sensibilizando ó profesorado da necesidade da súa participación activa.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C2 C4 C12 C21 C25	D2
Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de ensinanza secundaria		C3 C7 C9 C13 C19 C24 C31	D1 D2
Deseñar e aplicar estratexias e programas de atención á diversidade do alumnado, así como de apoio ás familias.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C1 C3 C4 C9 C10 C12 C30	D1 D3
Coñecer e aplicar algunhas técnicas e instrumentos de traballo a empregar na realización da labor tutorial.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C4 C7 C21 C30 C31	D1 D3
Promover e manter a comunicación coa familia e o entorno. informando e asesorando nos diversos ámbitos da orientación e a acción tutorial.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C7 C8 C9 C10 C12	D1 D3

Contidos

Topic

- 1.- Bases conceptuais do ámbito disciplinar.
- 2.- Bases lexislativas da orientación e función tutorial.
- 3.- Diagnóstico, prevención e intervención nas dificultades de aprendizaxe e da atención á diversidade.
- 4.- Programas e estratexias de intervención para a atención á diversidade.
- 5.- Medidas de atención á diversidade e adaptacións curriculares.
- 6.- Deseño e desenvolvemento do Plan de Acción Tutorial. Estratexias e técnicas de orientación na tutoría.
- 7.- A participación das familias en centros e a súa orientación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	2	4	6
Foros de discusión	0	2	2
Lección maxistral	8	16	24
Seminario	2	0	2
Actividades introductorias	1.5	0	1.5
Traballo tutelado	4	8	12
Traballo	0	40	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricase/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como presentar a materia.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Entrevistas do profesor co alumnado para seguimento e desenvolvemento do proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Supervisión por parte do profesor do desenvolvemento das actividades de aula
Tests	Description
Traballo	Supervisión por parte do profesor do traballo e /ou proxecto da materia

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Presentación	Elaboración dun vídeo no que se presente o Proxecto elaborado	10	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C1 C2 C3 C4 C7 C8 C9 C10 C21 C24 C25 C30 C31	D1 D2 D3
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.	10		C25 C31	D3
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	30	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C1 C2 C3 C4 C7 C8 C9 C10 C12 C21 C24 C25 C30 C31	D1 D2 D3
Traballo	TRABALLOS E PROXECTOS: O estudante presenta o traballo de elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	50	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C1 C2 C3 C4 C7 C8 C9 C10 C12 C21 C24 C25 C30 C31	D1 D2 D3

Other comments on the Evaluation

MODALIDADE DE AVALIACIÓN CONTINUA- Para acadar unha avaliación continua positiva, dada a modalidade de ensino presencial do Master, esíxese a todo o alumnado unha asistencia presencial dun mínimo do 80% das sesións (admisible a falta do 20% das horas) ademais da realización e entrega de tarefas ponderables.

- Os prazos de entrega das actividades, traballos, etc. serán comunicados na clase no momento oportuno. É necesario respetalos estritamente para ser cualificados na avaliación continua.

MODALIDADE DE AVALIACIÓN GLOBAL- O alumnado que non obteña unha avaliación continua positiva sobre os parámetros expostos anteriormente, poderá presentarse a unha proba escrita (data marcada no calendario do mestrado para exames oficiais) sobre todos os contidos traballados. Esta proba estará baseada na rigurosidade e profundización dos coñecementos e competencias acadadas polos alumnos/as na materia e terá unha ponderación de 10 puntos (100% da nota final).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B, **Orientación familiar: Intervención familiar en el ámbito de la diversidad**, Sanz y Torres., 2003

ÁLVAREZ, M. e BISQUERRA, R., **Orientación educativa: áreas, estrategias y recursos**, Wolters, 2012

LÓPEZ URQUIZAR, N. e SOLÁ MARTÍNEZ, T, **Orientación escolar y tutoría**, Grupo Editorial, 2005

Complementary Bibliography

ÁLVAREZ, M. e BISQUERRA, R. (Coords.), **Manual de Orientación y Tutoría**, Praxis, 1998

BLASCO CALVO, P., **Estrategias psicopedagógicas para la diversidad en educación secundaria.Casos prácticos resueltos**, Nau Llivres, 2006

MARTIN, X. e outros, **Tutoría. Técnicas, recursos y actividades.**, Alianza, 2008

MARTÍN, E. e MAURI, T., **Orientación educativa. Atención a la diversidad y educación inclusiva.**, Graó, 2011

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario**

Subject	Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario			
Code	V02M066V06102			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Sector Servizos			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	4.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Tellado González, Fernando			
Lecturers	Alfonso Gil, Sonia Tellado González, Fernando			
E-mail	ftellado@uvigo.es			
Web	http://ftellado@uvigo.es			
General description	A presente materia ten un carácter básico e común para todas as especialidades do posgrao de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Sitúase no primeiro cuatrimestre do primeiro curso e facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos físicos e psicolóxicos (*cognición, linguaxe, personalidade, etc.) no período da adolescencia. Estes coñecementos son fundamentais na formación de docentes da etapa secundaria xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento dos adolescentes a través dunha idónea planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B7	Diseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
B9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
B16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C5	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Diseñar propostas de actuación educativa para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, acordos coa organización do centro docente.	B7	C4
	B8	C5
	B9	C9
	B16	

Contidos

Topic

FUNDAMENTOS DO COMPORTAMENTO HUMANO, DESENVOLVEMENTO E EDUCACIÓN	1.1. Conceptualización do desenvolvemento, factores, teorías.
2. PSICOLOXIA EVOLUTIVA	2.1. Cambios corporais e desenvolvemento na adolescencia. 2.2. Desenvolvemento cognitivo na adolescencia. 2.3. Desenvolvemento afectivo-social na adolescencia.
3. PSICOLOXIA DA EDUCACIÓN	3.1. Enfoques conductuais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.2. Enfoques cognitivos e socio-culturais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.3. Factores Intrapersoais da Aprendizaxe: procesos e estratexias de aprendizaxe, motivación educativa, autoconcepto e procesos metacognitivos. 3.4. Factores Interpersoais da Aprendizaxe: a interacción alumno-alumno e a interactividade profesor-alumnos.
4. DIFICULTADES DE APRENDIZAXE E INTERVENCIÓN PSICOEDUCATIVA	Descrición, avaliación e intervención.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	6	36	42
Lección maxistral	8.5	0	8.5
Resolución de problemas de forma autónoma	6	51	57
Exame de preguntas obxectivas	1	4	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto de maneira individual como grupal, baixo a dirección dos docentes.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de traballos realizados de xeito individual ou grupal de forma autónoma.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	ATENDERASEN A DÚBIDAS E INICIATIVAS PLANTEXADAS POLOS ALUMNOS DURANTE A EXPLICACIÓN DOS TEMAS
Traballo tutelado	ATENDERASEN A DÚBIDAS E INICIATIVAS PLANTEXADAS POLOS ALUMNOS DURANTE A REALIZACIÓN DAS ACTIVIDADES
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	ATENDERASEN A DÚBIDAS PLANTEXADAS POLOS ALUMNOS PARA A REALIZACIÓN DA PROBA

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Traballo tutelado	Actividades e prácticas a resolver en clase.	30	B7 B8 B9 B16	C4 C5 C9
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de traballos realizados de xeito individual ou grupal de forma autónoma.	40	B7 B8 B9 B16	C4 C5 C9
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas sobre os contidos do temario.	30	B7 B8 B9 B16	C4 C5 C9

Other comments on the Evaluation

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos do 80% estando admitido faltar ao

20 % da presencialidade.

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan tanto na proba tipo test como nos traballos de aula como mínimo un 50% da cualificación nese apartado.

O alumnado que non supere a materia por avaliación continua realizará unha proba de avaliación global. Esta proba suporá o 100% da nota final. Os pormenores e características da devandita proba serán concretadas polo profesorado o día da presentación da materia ou cando se faga a consulta persoalmente. Aqueles estudantes que non superen as probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Coll, C. (Coord), **desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la educación secundaria, 2 Ps Educación**, Grao, 2010

García-madruga, j y Delval, J., **Psicología del Desarrollo I**, UNED, 2010

Martín, C. y Navarro, J.I. (Coords.), **Psicología para el profesorado de Educación Secundaria y Bachillerato**, Pirámide, 2011

Santrock, J.W, **Psicología de la Educación.**, McGraw-Hill., 2006

Santrock, J.W, **Psicología del desarrollo**, McGraw-Hill, 2006

SHAFFER, D.R. Y KIPP, k, **Psicología del desarrollo infancia y adolescencia**, 7, CENGAGE LERANING, 2007

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos**

Subject	Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos			
Code	V02M066V06103			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Sector Servizos			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	4.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Dpto. Externo			
Coordinator	Bernárdez Gómez, Abraham			
Lecturers	Bernárdez Gómez, Abraham Santiago Cobo, Rebeca			
E-mail	abraham.bernardez@uvigo.gal			
Web				
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
C19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
C20	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
C24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
C27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
C31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.

D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Construir e seleccionar materiais didácticos adecuando estes ao saber facer do alumnado.	B1 B2 B7 B10	C9 C13 C24 C27 C31	D1 D2 D3
Crear deseños curriculares segundo diferentes modelos, proxectando, en cada caso a toma de decisións dunha forma auto-reflexiva e crítica.	B3 B4 B5 B6 B7 B10	C9 C13 C19 C20	D1 D2 D3
Dominar as diferentes técnicas e tipos de avaliación e responsabilizarse cos procesos avaliativos.	B2 B3 B4 B5 B6 B7 B10	C4 C9 C13 C24 C27 C31	D1 D2 D3

Contidos

Topic	
1. Bases conceptuais e lexislativas.	Curriculum e teorías curriculares Orientacións teóricas do curriculum Modelos de curriculum Bases lexislativas
2. Organización de centros Educativos	Organización do Alumnado Organización do profesorado e liderazgo Organos Colexiados do centro escolar Documentos institucionais.
3. Compoñentes didácticos	Competencias Obxectivos: Tipos e redacción Contidos: Selección e secuenciación Metodoloxía: principios e estratexias Actividades: organización da aula e secuenciación das actividades Recursos didácticos Avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	10	25	35
Aprendizaxe baseado en proxectos	10	25	35
Lección maxistral	11.5	30	41.5
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Durante as clases presenciais realizaranse tarefas concretas coa finalidade de que o alumnado adquira a consolidación de determinados competencias.

Aprendizaxe baseado en proxectos	Tratase dunha metodoloxía didáctica que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuxo obxectivo é que o alumnado alcance o dominio duns contidos mediante a realización dun proxecto deseñado polo profesor. O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica que se realizará grupalmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica. Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas das profesoras e o traballo en equipo cos compañeiros donde se realizará unha retroalimentación do proceso para corregir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto.
Lección maxistral	Durante as sesións maxistrais realizaranse as explicacións teóricas do tema e aclararanse as dúbidas surtidas durante a elaboración do proxecto. O alumnado disporá dun texto base de guía e axuda da aula virtual (Moovi).

Atención personalizada

Methodologies	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	Este proxecto terá como finalidade a programación dunha unidade didáctica integrada innovadora utilizando técnicas metodolóxicas activas e participativas. Realizarase un seguimento na aula e tamén se poderán concertar tutorías a tal fin.
Traballo tutelado	Nas actividades de aula realizaranse tarefas prácticas sobre o deseño e organización dos elementos curriculares que o alumnado deberá presentar no seu proxecto personalizado, así como actividades de xestión e organización dun centro educativo. Realizarase un seguimento na aula e tamén se poderán concertar tutorías a tal fin.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	30	B1 C13 B2 C19 B3 C27 B10 C31
Aprendizaxe baseado en proxectos	50	B3 C4 D1 B4 C9 D2 B5 C19 D3 B6 C20 B7 C24 B10
Exame de preguntas obxectivas	20	B2

Other comments on the Evaluation

A avaliación desta materia desenvólvese en varios niveis e dimensións. Partindo do marco xeral das competencias, é dicir, das capacidades, a avaliación tentará recoller e valorar aqueles aspectos relacionados co alumnado respecto de: o campo dos coñecementos, o campo dos procedementos, o campo actitudinal e campo relacional. Entendemos que o equilibrio estará en que o alumnado sexa capaz de dominar estas catro grandes dimensións que dalgunha forma contribuirá a que se me for de maneira integral. A avaliación está deseñada en función das seguintes características: formativa, continua, integral e final. Por tanto, afecta a todo o proceso de ensino-aprendizaxe. A avaliación do proxecto terá dous aspectos: por unha banda a xustificación teórica dos distintos elementos curriculares traballados e por outro o seu deseño. Para avaliar o proxecto seguiranse as seguintes normas:

- 1.- Utilización dos coñecementos dispoñibles nos documentos traballados na aula para contrastar as propias ideas, apoialas e fundamentalas. Comprensión das ideas básicas contidas nos materiais utilizados e analizados.
- 2.- Expresar correctamente as ideas propias, argumentadas e demostrar capacidade de escoita e receptividade.
- 3.- Crítica razoada de posicións e feitos fundamentados con argumentos utilizando un vocabulario técnico propio da materia.
- 4.- Claridade expositiva, habilidades de comunicación, estrutura da presentación traballada na aula.

- 5.- Estrutura lóxica das ideas.
- 6.- Utilización e manexo das TIC.
- 7.- Adecuación e coherencia entre as actividades prácticas e os contidos teóricos.
- 8.- Calidade das achegas e expresións de ideas innovadoras, contribucións no traballo en grupo, compromiso nas diferentes tarefas.
- 9.- Formulación dos obxectivos didácticos, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 10.- Selección do tema, secuenciación dos contidos o longo da unidade didáctica, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 11.- Selección das actividades, creatividade na súa elaboración, adecuación a idade e a temporalización..
- 12.- Deseño innovador de recursos.
- 13.- Selección das estratexias de avaliación: actividades de avaliación, tipos e técnicas de avaliación, deseño de instrumentos, etc.

O seguimento dos grupos de traballo convértese nunha ocasión privilexiada para introducir, por parte das profesoras, aspectos actitudinais (cooperación, responsabilidade profesional, motivación polo traballo de mestre, etc.).

- Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto asistencia a clase e a realización do traballo para a avaliación continua é obrigatoria. Esta asistencia debe ser, alomenos, do 80 % estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade. Para a avaliación continua haberá que obter alomenos o 50% da puntuación en cada unha das probas para realizar o cómputo total.

- Os prazos das entregas das actividades, traballos, etc. serán comunicados polo profesorado na clase e/ou na plataforma de teledocencia e tamén é necesario cumprilos para ser cualificados na avaliación continua ou final.

- O alumnado que non supere a materia por avaliación continua terá unha proba de avaliación final, ao redor dos contidos nucleares da materia, na data marcada no calendario do máster para os exámenes oficiais. Cabe resaltar que esta proba estará composta polos mesmos traballos realizados durante o curso.

En caso de superar unha das probas da materia (traballos ou exame) conservarase a súa calificación dentro do mesmo curso académico, pero na Acta académica figurará como non superada e colocarse a media resultante da puntuación global obtida (atendendo previamente a súa espectiva ponderación).

Máis información sobre o proceso de avaliación así como sobre o tipo de exame, as orientacións para a realización do traballo, data de entrega, etc. será facilitada baixo demanda do alumnado que precise, ao non poder superar a materia por avaliación continua.

Para a AVALIACIÓN FINAL (GLOBAL), por tanto, o estudante presentará as mesmas actividades que durante a avaliación continua.

Na web do mestrado poden consultarse as datas do exame oficial: <http://mpe.uvigo.es/index.php?lang=es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CANTÓN MAYO, I. y PINO JUSTE, M.R., **Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento**, Alianza Editorial, 2011

CANTON MAYO, I. Y PINO JUSTE, M., **Diseño y desarrollo del curriculum.**, Alianza Editorial, 2014

Rodriguez Junior, Osvaldo, García-Morís, Roberto, Rodríguez Rodríguez, Jesús, **Investigaciones y prácticas innovadoras sobre las aportaciones de lo digital en los procesos de enseñanza y aprendizaje de la historia**, Dykinson, 2025

Jesús Rodríguez Rodríguez, Clara Martínez-Delgado, Conxa Delgado Amo, **Discusiones actuales alrededor del libro de texto escolar**, OCTAEDRO, 2025

Complementary Bibliography

ANTÚNEZ, S. Y GAIRÍN, J., **La organización escolar. Práctica y fundamentos.**, Editorial Garó, 2009

Recomendacións

Other comments

Para o desenvolvemento da materia fanse as seguintes apreciacións:

A) o docente emprega o principio DUA, polo que as tarefas, exposicións, exames, desenvolveranse adaptados a todo o alumnado. A causa disto, o alumnado PIUNE deberá ter unha titoría para valorar co docente adaptación das medidas suxeridas polo programa.

B) Esta materia contribúe ao desenvolvemento do ODS 4, Educación de calidade.

C) O docente emprega a ferramenta WooClap, polo que será necesario estar rexistrado na plataforma.

D) Na materia empregárase a IA para o desenvolvemento de algunhas actividades e o apoio de outras. No obstante, o uso fora do momento indicado polo docente será penalizado, posto que impide a adquisición de certas competencias necesarias para a superación da materia.

IDENTIFYING DATA				
Sistema Educativo e Educación en Valores				
Subject	Sistema Educativo e Educación en Valores			
Code	V02M066V06104			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Sector Servizos			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Ferreiro González, María Isabel			
Lecturers	Blanco Pardo, Nazaret Ferreiro González, María Isabel			
E-mail	maferreiro@uvigo.es			
Web				
General description	Toda práctica educativa de intervención educativa funda as súas raíces no sistema de ideas, procedementos e valores que os seus fins lle asignan. A posición dun/ha profesional do campo educativo que quere educar sen ter unha teoría clara e definida da educación sería tan irracional como a de aquel que quere guiar alguén sen saber de onde parte, por onde vai e onde se dirixe. Ésta é a razón pola que antes de deseñar o desenvolvemento de calquera intervención pedagóxica, o profesorado debe ter clara unha Teoría da Educación que guíe a determinación do proceso educativo e a selección dos medios para logralo. Para iso, e en primeiro lugar, é necesario precisar que é a Teoría da Educación, que lonxe de referirse exclusivamente a cuestións teóricas acerca da educación e polo tanto afastadas das realidades educativas, incide polo contrario en todos os aspectos propios da práctica educativa. Polo tanto, a Teoría da Educación significa coñecer para facer, saber para logo aplicar mellor as innovacións educativas e, en definitiva, para mellorar a calidade da educación. A continuación é obrigado determinar qué entendemos por educación, xa que ao ser un termo de uso habitual na vida cotiá porque a todas as persoas afecta de algún modo, todo o mundo se atrevería a dar unha definición de educación. Ademais, existen moitos conceptos afíns á educación como formación, ensino, aprendizaxe, instrución, capacitación, que se empregan en moitas ocasións como termos similares e que deben diferenciarse para a súa correcta utilización. Así mesmo, a educación non se pode reducir á que é impartida na escola - Educación Formal-, xa que as persoas se educan máis alá de ela e os influxos que se reciben a partir de outros medios son tanto ou máis potentes que os que proceden da escola e incluso interfíren na súa acción. Polo tanto, faise necesario traballar os conceptos de -Educación Non Formal-, definida como o conxunto de procesos, medios e institucións deseñados en función de explícitos obxectivos de formación, que non están directamente dirixidos á provisión dos graos propios do sistema educativo regrado, e o de -Educación Informal- que se referiría a aqueles procesos educativos que se producen indiferenciados de outros procesos sociais, que non foron institucionalizados nin sistematizados, que se dan no curso ordinario da vida. Un dos factores que influíu na crecente importancia que se lle outorgou tanto á Educación Non Formal como á Educación Informal foi o cambio nos valores defendidos pola sociedade, da defensa da virilidade ou a guerra pasouse á defensa da paz ou a tolerancia, valores nos que ata agora non educaba a escola e que a partir da transversalidade como na LOXSE e da inclusión da Educación en Valores da LOE, si serían incluídos nos seus contidos. Tendo en conta que a saída profesional deste curso de posgrao é a de ser docente en Educación Secundaria é polo que un bloque de contido centrarase exclusivamente no sistema educativo, co fin de introducir ao alumnado no universo da educación, prestando especial atención aos elementos que integran o sistema e ás súas funcións en relación coa acción educativa. En consecuencia considéranse os axentes socioeducativos e as súas responsabilidades pero tamén se presta especial atención a algunhas institucións fundamentais como o Estado ou as Comunidades Autónomas en tanto responsables da normativa educativa.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	

B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
O alumnado sabe como deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe con especial atención á equidade, a educación emocional e en valores, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto dos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sostible.	B7 B13	C10	D1

Contidos

Topic	
1. O Universo educativo: concepto de educación. Os escenarios educativos. Educación formal, non formal e informal.	1.1. Concepto de educación. Trazos xerais e diferenciais. 1.2. Clarificación terminolóxica. 1.3. Dimensións e piares da educación. 1.4. Os escenarios educativos: educación formal, non formal e informal. 1.5. Da escola tradicional ás escolas renovadas.
2. O sistema educativo. Os axentes socioeducativos (educadores, alumnado, familia) e a súa evolución.	2.1. O sistema educativo español. Análise histórica. LOGSE, LOCE, LOE, LOMCE, LOMLOE. 2.2. A estrutura do sistema educativo despois da LOMLOE. Ensinanza obrigatoria e posobrigatoria. Educación Secundaria e Bacharelato. Formación Profesional. Ensinanzas de Idiomas 2.3. Institucións e axentes no sistema educativo. O rol do Estado e o das Comunidades Autónomas. Os centros educativos. Profesorado e alumnado. As familias. Asociacións escolares.
3. A educación en valores.	3.1. Marco conceptual da educación en valores e actitudes. Cara unha convivencia pacífica. 3.2. Metodoloxía e estratexias didácticas ante valores e actitudes. 3.3. Avaliación de valores e actitudes. 3.4. Actitudes do profesorado ante valores controvertidos. 3.5. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos e a Declaración dos Dereitos da Infancia: contexto de actuación para a educación de valores e actitudes.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	8	30	38
Traballo tutelado	6	20	26
Resolución de problemas de forma autónoma	3.5	20	23.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O profesorado explica os aspectos básicos dos núcleos temáticos da materia.
Traballo tutelado	O alumnado realiza traballos nos que aplica os coñecementos desenvolvidos na sesión maxistral.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado realiza un traballo propio seguindo as indicacións do profesorado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Titorías
Resolución de problemas de forma autónoma	Titorías

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Lección maxistral	No caso do ALUMNADO ASISTENTE, a lección maxistral avaliaráse mediante a súa presenza nas aulas. Será considerado alumnado asistente aquel que asista, polo menos, a 5 das sesións do módulo. A cualificación pola asistencia ás clases se realizará de acordo co número de sesións ás que se asistira.	20	B7 B13	C10
(*)				
Traballo tutelado	O alumnado aplica o coñecemento teórico a casos prácticos.	40	B7 B13	C10 D1
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado realiza un traballo de elaboración propia segundo as indicacións do profesorado.	40	B7 B13	C10 D1

Other comments on the Evaluation

As probas descritas anteriormente conforman a estrutura da AVALIACIÓN CONTINUA, tanto para o alumnado asistente como para o non asistente.

A AVALIACIÓN GLOBAL constará das mesmas probas que a avaliación continua, pero con distintos prazos de entrega, que serán indicados ó comezo do módulo polo profesorado. O alumnado non asistente para compensar os 2 puntos que se poden conseguir na avaliación continua pola asistencia ao total das sesións, deberán realizar un exame tipo test na data oficial.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web do mestrado.

A cualificación final da materia resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha cualificación positiva. A superación das mesmas entenderáse acadada cando se teña como cualificación polo menos a metade da nota máxima asignada a cada proba. O/a alumno/a que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Camps, V., **El gobierno de las emociones**, Herder, 2011

Cid, X.M., **É posíbel unha educación permeable á cultura Popular**, Raigame, Raigame, 27, pp. 61-65, 2007

Colom, A.J. (coord.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel, 1998

Delors, J., **La educación encierra un tesoro**, Santillana / UNESCO, 1996

Haydon, G., **Enseñar valores. Un nuevo enfoque**, Morata, 2013

Lorenzo Vicente, J.A., **La educación secundaria en España: problemática histórico-educativa y actual.**, Ministerio de Educación, 2011

Pozo Andrés, M^a del M. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Biblioteca Nueva, 2009

Puig Rovira, J.M^a, Gijón Casares, M., Martín García, X. y Rubio Serrano, L., **Aprendizaje servicio: educar para la ciudadanía**, Octaedro, 2007

Martínez-Romçan, R., y Rodríguez-Castro, Y., **La educación social en el sistema educativo: de la teoría a la práctica**, OCTAEDRO, 2025

Complementary Bibliography

Esteve, J.M., **Educación, un compromiso con la memoria. Un libro para educar en libertad**, Octaedro, 2010

López-Ocón, L., **Un esfuerzo para superar el carácter elitista de la educación secundaria: el caso de la Segunda República española (1931-1936).**, Rev. Interdiscip. Cult., Campinas, 2021

Mestre Chust, V., **La necesidad de la educación en Derechos Humanos**, UOC, 2007

Sarramona, J., **Fundamentos de educación**, CEAC, 1989

Soler, M^a.P. (coord.), **De la educación emocional a la educación en valores**, MEC, 2007

UNESCO, **Reimaginar juntos nuestros futuros. Perfiles Educativos**, UNESCO, 2022

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
A Formación Profesional				
Subject	A Formación Profesional			
Code	V02M066V06225			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Sector Servizos			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	8	Mandatory	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Dpto. Externo Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinator	Garrido González, Josefa			
Lecturers	Fernández Riveiro, Miguel Anxo Garrido González, Josefa González Pazos, José Manuel			
E-mail	jgarrido@uvigo.es			
Web				
General description	A materia "Formación Profesional" facilita a adquisición dos coñecementos suficientes sobre o sistema de Formación Profesional vixente en España, que abrangue tanto a FP regrada como a FP para o Emprego. Garantirase pois o estudo das diferentes modalidades en que se organiza a FP Regrada, tendo en conta a normativa e o desenvolvemento curricular galego así como a análise das especialidades de profesorado da FP. Por último, analizaranse os distintos programas educativos europeos que posibilitan o intercambio de experiencias entre docentes e estudantes nun contexto internacional.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
B14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.
B16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
B18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
RA3.- Especificar e modelar un problema, usando métodos de representación do coñecemento	
Coñece a estrutura curricular dos ciclos de FP no sistema educativo, atendendo as diferenzas na súa regulación polas leis educativas (LOGSE, LOE e LOMCE).	B13 B14
Distingue a oferta de FP Regrada: réxime ordinario, de adultos (oferta modular) e a distancia.	B13 B14

Analiza os proxectos experimentais na FP Dual en Galicia.	B4 B13 B16	D1 D2 D3
Valora o plurilingüismo vixente no sistema educativo galego e determinar as características básicas das seccións bilingües en FP.	B4 B13	D1 D2 D3
Comprende o proceso de acreditación de competencias.	B4 B13 B16 B18	C4 D1 D2
Identifica as características básicas dos programas europeos destinados ao alumnado e profesorado da FP, Leonardo e Erasmus, e adquirir as destrezas necesarias para poder formalizar solicitudes a estes programas.	B4 B13 B18	D1 D2 D3

Contidos

Topic

1. A FP EN ESPAÑA:	1.1. Cualificacións: INCUAL, catálogo nacional de cualificacións, unidades de competencia. 1.2. Subsistemas da FP: FP no sistema educativo e FP para o Emprego 1.3. FP e experiencia profesional: acreditación de competencias (ARA) 1.4. Inserción Laboral como profesor de FP no sistema educativo público e privado: especialidades de profesorado (PS e PT). 1.5. Análise da lexislación vixente: ciclos LOGSE vs LOE, normativa estatal e desenvolvemento curricular galego
2. A FP NO SISTEMA EDUCATIVO	2.1. FP de Base e FP Específica. 2.2. Ciclos formativos de grao medio e superior. 2.3. Formación Profesional Básica. 2.4. FP Dual. 2.5. FP de Adultos: presencial e a distancia. 2.6. Plurilingüismo: linguas vehiculares; seccións bilingües e ciclos plurilingües
3. PROGRAMAS INTERNACIONAIS NA FP	3.1. Erasmus + 3.2. Mobilidades de estudantes. 3.3. Mobilidades de persoal 3.4. Outros programas e accións

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	11	0	11
Traballo tutelado	3	30	33
Resolución de problemas	21	100	121
Exame de preguntas obxectivas	0	2	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	28	32
Observación sistemática	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicación por parte dos profesores da materia utilizando as presentacións que o alumnado terá á súa disposición na plataforma de e-learning moovi. A materia conta con dous profesores que atenderán as dúbidas e consultas, dinamizando as clases presenciais e atendendo ao traballo autónomo do alumnado.
Traballo tutelado	Proporanse actividades para que o alumnado teña que intervir de forma oral na clase e deseñaremos actividades para fomentar o traballo en equipo.
Resolución de problemas	

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Enviar Traballos tutelados Proporanse actividades para que o alumno teña que intervir de forma oral na clase e deseñaremos actividades para fomentar o traballo en equipo.
Resolución de problemas	

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Exame de preguntas obxectivas	Adquiríronse os contidos teóricos.	40	B13	
	Proba tipo test (o erro non resta do valor da cuestión)		B14	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas e exercicios propostos polos docentes (4 exercicios, 2 por docente)	40	B4	C4 D1
			B13	D2
			B14	D3
			B16	
Observación sistemática	Participación activa nas sesións. Participouse amosando interese, puntualidade, realizando cuestións en clase e participando de forma activa nos debates e intercambios de opinións sobre os temas propostos polos profesores.	20	B18	
			B4	C4 D1
			B13	D2
			B14	D3
			B16	
			B18	

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS PARA AVALIACIÓN CONTINUA

● PARTICIPACIÓN 30%

○ Participouse nas sesións de clase, tanto de forma oral, **coma na realización dose exercicios propostos en horario de clase polo profesorado.**○

● TEST 50% (o erro non penaliza)

○ Superouse un test con supostos teórico-prácticos relacionados co material subido a Moovi para esta materia.

● EXERCICIOS MOOVI PARA REALIZAR DE FORMA AUTÓNOMA 20% (2 exercicios a realizar fóra do horario de clases)

○ Realizáronse correctamente supostos teórico-prácticos relacionados cos contidos subidos a Moovi, de forma autónoma, fóra do horario de clases. Deberán ser subidos a Moovi en PDF

A cualificación será a suma das puntuacións obtidas (media ponderada), sen que se requira un 5/10 en todos os instrumentos

CRITERIOS PARA AVALIACIÓN GLOBAL

Destinatarios: alumnado que perda o dereito á avaliación continua por ter superado o 20% de faltas de asistencia ou aquel que non superou a avaliación continua durante o periodo ordinario das clases e que, polo tanto, deban asistir ao [exame] na data establecida pola universidade.

● TEST 60% (cada erro penaliza 0.25/1)

○ Superouse un test con supostos teórico-prácticos relacionados co material subido a Moovi para esta materia. Test con cinco opcións de resposta, no que cada erro penaliza 0.25/1.

● EXERCICIOS MOOVI 20% (4 exercicios, 2 por docente)

○ Realizáronse correctamente supostos teórico-prácticos relacionados cos contidos subidos a Moovi, de forma autónoma, fóra do horario de clases. Deberán ser subidos a Moovi en PDF

- EXPOSICIÓN ORAL dun dos 4 exercicios subidos a Moovi, acompañada de presentación audiovisual (os docentes da materia elixirán o exercicio no momento de comezar a exposición): 20% (10% o PDF + 10% destrezas expositivas e dominio do tema)

A cualificación será a suma das puntuacións obtidas (media ponderada), pero cun mínimo exixible para cada instrumento. Debe obter un 5/10 en cada un deles (test, exercicios e exposición)

Data de entrega e realización: con anterioridade a data e hora marcada pola UVigo para o "exame", o alumnado terá que subir a Moovi os exercicios encomendados (publicarase o prazo en Moovi). O día e hora do "exame" realizará o cuestionario e a exposición oral.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

RELACIÓN DA NORMATIVA RELATIVA A FP (estatal e galega, <https://www.edu.xunta.gal/fp/normativa>, DESENVOLVEMENTO CURRICULAR GALEGO PARA A OFERTA FORMATIVA DE FP, <http://www.edu.xunta.gal/fp/curriculos>,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Aprendizaxe e Ensinanza dos Módulos das Familias Profesionais do Sector Servizos/V02M066V06226

Other comments

Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula virtual é preciso asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento axeitado. Aquel alumnado que non conte coa citada porcentaxe de asistencia, terá que realizar as probas indicadas no apartado de avaliación en criterios para alumnos non asistentes, nas datas establecidas oficialmente para a primeira convocatoria e, se é o caso, para a segunda.

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo na aula virtual do curso en FAITIC, en formatos de código aberto ou de visores libres.

IDENTIFYING DATA**Aprendizaxe e Ensinanza dos Módulos das Familias Profesionais do Sector Servizos**

Subject	Aprendizaxe e Ensinanza dos Módulos das Familias Profesionais do Sector Servizos			
Code	V02M066V06226			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Sector Servizos			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	12	Mandatory	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Dpto. Externo Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinator	González González, Salvador Guillermo			
Lecturers	González González, Salvador Guillermo González Pazos, José Manuel Martínez Méndez, Manuel			
E-mail	salva@uvigo.es			
Web				
General description	A transmisión da cultura é un dos aspectos máis importantes e máis preocupantes para unha sociedade. Do que falamos é da tarefa de pasar, dunhas xeracións a outras, o coñecemento acumulado: saberes e técnicas, valores e crenzas, coñecementos, modos, maneiras, costumes, etc. Cumpre esta tarefa unha dobre misión: socializar aos novos membros dunha comunidade e garantir que os coñecementos non se perdan e contribúan ao mantemento da sociedade no futuro. Canto máis complexa sexa unha sociedade máis se complica, á súa vez, a maneira de transmitir a cultura. Aínda que as sociedades teñen multitude de mecanismos para educar, necesitan estruturar, ordenar, planificar en definitiva, as fórmulas adecuadas para facer realmente efectiva esa tarefa. Nunha sociedade como a nosa, existen responsables, en distintos niveis, do sistema educativo. Estes deben tomar unha serie de decisións, deben decidir que coñecementos transmítense, de que maneira, en que lugares e momentos, quen están preparados para comunicalos, etc. Deben decidir tamén como se acredita a adquisición deses coñecementos e como se atende ás diferenzas entre o suxeitos obxecto da educación. Todo iso no seu ámbito de actuación: O goberno do Estado, as Comunidades Autónomas nas súas competencias, os centros educativos e o profesorado. As e os docentes necesitan, como calquera outro profesional, planificar a súa actividade. Esta planificación resulta imprescindible, por unha banda, para cumprir co estipulado por instancias superiores e contextualizalo na nosa contorna, e, por outro, para afastarse do intuicionismo e do activismo. É o que denominamos planificación didáctica, que incluíría a programación didáctica e a programación de unidades didácticas, polo profesorado para a súa tarefa cotiá.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.

B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
C1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
C2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C5	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.
C6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
C8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
C29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Coñecer os ciclos formativos relacionados coas familias profesionais do sector primario, secundario e sector servizos.	B1	C6	D1 D2 D3
Analizar os currículos dos títulos formativos dos sectores primario, secundario e sector servizos	B1 B3	C7	
Desenvolver os diferentes apartados que compoñen unha programación didáctica	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B10	C1 C2 C4 C5 C8 C9 C10 C19	D1 D2 D3
Defender unha programación didáctica cos módulos dos sectores primario, secundario e servizos		C29	D1 D2 D3
Elaborar varias unidades didácticas e defender unha delas relacionada cos módulos dos sectores primario, secundario e servizos.	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B10	C1 C2 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C19 C29	D1 D2 D3

Contidos

Topic	
Os ciclos formativos relacionados coas diferentes familias profesionais.	Ciclos formativos das familias do sector primario e secundario e do sector servizos
Os documentos curriculares como punto de partida da actividade docente	Estructura dos títulos de FP

As programacións didácticas: estrutura, deseño e confección.	Marco legal Contexto socioeconómico. Metodoloxía Avaliación Atención á diversidade. Educación en valores.
Estructura, deseño e confección das unidades didácticas	Planificación de obxectivos e tarefas. Criterios e instrumentos de avaliación. Mínimos Tarefas do profesorado e alumnado asociadas a cada actividade

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	15	35	50
Resolución de problemas	6	20	26
Aprendizaxe baseado en proxectos	35	170	205
Presentación	3	15	18

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Presentación da guía docente da materia
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia en base a material dispoñible en MOOVI.
Resolución de problemas	Realizaranse en pequeno grupo e baixo a supervisión dos profesores.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Elaboración dunha programación didáctica, desenvolvendo completamente un mínimo de 5 unidades didácticas.
Presentación	Exposición e defensa da programación didáctica elaborada e dunha das súas unidades didácticas

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Actividades introductorias	Introdución da materia
Lección maxistral	Exposición dos contidos e aclaración de dúbidas e preguntas.
Resolución de problemas	Actividades de desenvolvemento.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de proxectos.
Presentación	Realización de exposicións e presentacións.

Avaliación		Qualification	Training and Learning Results		
	Description				
Actividades introductorias	Presentación da guía didáctica do módulo.	0	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B10	C1 C2 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C19 C29	D1 D2 D3
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia en base a material dispoñible en FAITIC.	0	B1 B3	C6	
Resolución de problemas	Participouse amosando interese, puntualidade, realizando cuestións en clase e participando de forma activa nas sesións de clase	20	B1 B3		D1 D2 D3

Aprendizaxe baseado en proxectos	Proba escrita sobre unha programación didáctica elaborada previamente cun mínimo de dúas unidades didácticas completamente desenvolvidas	40	B4 B5 B6 B7 B10	C1 C2 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C19	D1 D2 D3
Presentación	Exposición e defensa da programación didáctica elaborada e dunha das súas unidades didácticas	40		C29	D1 D2 D3

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS PARA A AVALIACIÓN CONTINUA

● RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS DE FORMA AUTÓNOMA 20%

o Participouse amosando interese, puntualidade, realizando cuestións en clase e participando de forma activa nas sesións de clase

● APRENDIZAXE BASEADO EN PROXECTOS: Proba escrita sobre programación didáctica, (previamente elaborada): 40%

Realizouse unha proba escrita sobre unha programación didáctica.

A proba escrita consistirá en preguntas de resposta breve sobre a programación que previamente elaborou o alumnado seguindo as indicacións do profesorado e as instrucións colgadas en Moovi.

● PRESENTACIÓN (Exposición oral da Programación preparada): 40%

o Levouse a cabo unha exposición oral de calidade dos principais aspectos da Programación Didáctica (20%) e outra dunha Unidade Didáctica (20%). Cada unha das exposicións deberá apoiarse nunha presentación en PDF previamente entregada en Moovi

A cualificación será a suma das puntuacións obtidas (media ponderada). Requírese un mínimo de 4/10 tanto na Proba Escrita como na Presentación

AVALIACIÓN GLOBAL

Destinatarios: alumnado que perda o dereito á avaliación continua por ter superado o 20% de faltas de asistencia ou aquel que non superou a avaliación continua durante o período ordinario das clases e que, polo tanto, deba asistir ao [exame] na data establecida pola universidade.

● RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS DE FORMA AUTÓNOMA: TEST 30%

○ Superouse un test con supostos teórico-prácticos relacionados cos contados subidos a Moovi para esta materia. Test con cinco opcións de resposta, no que cada erro penaliza 0.25/1.

● APRENDIZAXE BASEADO EN PROXECTOS: Proba escrita sobre programación didáctica, (previamente elaborada): 30%

Realizouse unha proba escrita sobre unha programación didáctica.

A proba escrita consistirá en preguntas de resposta breve sobre a programación que previamente elaborou o alumnado seguindo as indicacións do profesorado e as instrucións colgadas en Moovi.

● PRESENTACIÓN (Exposición oral da Programación preparada): 40%

○ Levouse a cabo unha exposición oral de calidade dos principais aspectos da Programación Didáctica (20%) e outra dunha Unidade Didáctica (20%). Cada unha das exposicións deberá apoiarse nunha presentación en PDF previamente entregada en Moovi

A cualificación será a suma das puntuacións obtidas (media ponderada). Requírese un mínimo de 5/10 en cada un dos instrumentos para poder aprobar a materia.

Data de entrega e realización: con anterioridade á data e hora marcada pola UVigo para o [exame], o alumnado terá que subir a Moovi unha presentación da Programación Didáctica, segundo as instrucións publicadas en Moovi.

Na Av. Global, o día e hora do [exame], o alumnado realizará:

- Test.
- Proba Escrita
- Exposición oral da Programación Didáctica.
- Exposición oral dunha Unidade Didáctica.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Calvo Verdú, M., **Introducción a la metodología didáctica: formación profesional ocupacional**, 2009, MAD,

Crespo Escobar, S., **Elaboración de programaciones y unidades de trabajo en la formación profesional.**, 2010, Editorial Club Universitario,

Muro Jimenez, J.M., **Programación y unidades didácticas en Formación Profesional**, 2008, MAD,

www.edu.xunta.es/fp,

<https://www.educacion.gob.es/iceextranet/>,

Complementary Bibliography

Johnson, D., & Johnson, R., **La evaluación en el aprendizaje cooperativo: como mejorar la evaluación individual a través del grupo.**, 2014, SM,

Pujolàs, P., **Aprender juntos alumnos diferentes. Los equipos de aprendizaje cooperativo en el aula.**, 2004, Eumo-Octaedro,

Pujolàs, P., **El aprendizaje cooperativo. Nueve ideas clave.**, 2008, Graó,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional**

Subject	Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional			
Code	V02M066V06227			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Sector Servizos			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	González González, Salvador Guillermo			
Lecturers	González González, Salvador Guillermo Raposo Rivas, Manuela			
E-mail	salva@uvigo.es			
Web				
General description	Os continuos cambios sociais que experimenta a nosa sociedade reflíctense nos comportamentos cidadáns e nas dinámicas dos centros e institucións educativas, cuxo meso e microsistema absorbe a diversidade e complexidade do **macrosistema social. O profesorado, os centros e institucións educativas enfróntanse no momento actual ao desafío de ofrecer resposta á ampla demanda educativa da sociedade contemporánea. Ante estes desafíos, o profesorado necesita e demanda recursos, formación e estratexias que lles permitan atopar respostas útiles, realistas e eficaces para adaptarse e adaptar a educación aos novos requirimentos sociais. Entre estes recursos e estratexias atópanse a innovación e a investigación educativa. Nela trátase fundamentalmente de como abordar desde o centro e a clase proxectos de innovación e investigación didáctica			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code			
C24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.		
C25	Analizar criticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade		
C26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.		
C27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.		
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.		
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares		

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Deseñar e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da materia	C24 C25	D1
Deseñar e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas, orientadas á mellora docente.	C26 C27	D1
Saber traballar de maneira eficiente e construtiva en contornas cooperativas.	C26	D3

Contidos

Topic	
A función investigadora do persoal docente de FP.- Relevancia da investigación na FP.	

O profesorado como axente reflexivo e crítico, capaz de proxectar a innovación docente e a investigación educativa na mellora da súa propia práctica.

- Os métodos e técnicas de investigación e o seu papel na práctica docente.
- Recursos e métodos de innovación na práctica docente.
- O acceso a e manexo da información como elemento cruce da mellora docente.

Análise e valoración dos proxectos e experiencias innovadoras no ensino-aprendizaxe

Deseño e desenvolvemento de propostas de innovación e investigación no ensino-aprendizaxe.

- A aprendizaxe cooperativa como proposta de innovación metodolóxica na aula.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	12	20	32
Traballo tutelado	5	33	38
Debate	2	7	9
Traballo	5	30	35
Traballo	5	30	35

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades de presentación da materia e de coñecemento do alumnado.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Guía e supervisión das actividades realizadas na aula sobre aspectos relevantes da materia.
Tests	Description
Traballo	Plantexamento, guía e seguimento na aula da realización do Traballo de Innovación Docente que se levará a cabo na materia.
Traballo	Plantexamento, guía e seguimento na aula da realización do Traballo de Investigación Educativa que se levará a cabo na materia.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Traballo tutelado	Actividades de aula e observación e seguimento da asistencia e a participación do alumno ou alumna.	20	C25 C26	D1 D3
Traballo	Texto elaborado como proxecto de innovación docente e que ha de redactarse seguindo unhas normas establecidas.	40	C24 C25 C26	D1 D3
Traballo	Texto elaborado como proxecto de investigación educativa e que ha de redactarse seguindo unhas normas establecidas.	40	C26 C27	D1 D3

Other comments on the Evaluation

Alumnado da modalidade de Avaliación Continua:

Para o alumnado que opte pola modalidade de **Avaliación Continua**, as actividades de aula e os traballos de innovación docente e de investigación educativa, serán obrigatorios. Ademais, computarase a asistencia a clase, que tamén será obrigatoria (requírese a asistencia regular a polo menos o 80% das sesións). Os traballos entregaranse a través da plataforma (Moovi), segundo o calendario que se estableza.

Para aprobar a materia será necesario obter polo menos o 50% da cualificación proposta en cada apartado obxecto de

avaliación: Traballo tutelado, Traballo de Innovación e Traballo de Investigación. Os e as estudantes que non superen algunha destas probas de avaliación, poderán recuperala/s na convocatoria de xullo.

Alumnos da modalidade de Avaliación Global:

O alumnado que non poida seguir a avaliación continua, o indicará ao docente a primeira semana de clase, e realizará unha proba dos contidos da materia na data marcada no calendario do mestrado para os exames oficiais. Esta proba basearase no rigor e afondamento nos coñecementos e competencias que debe acadar o alumnado na materia, suporá o 100% da nota final, e estará estruturada da seguinte forma: unha parte, con preguntas obxectivas: 40%; outra parte, con preguntas curtas e/ou de desenvolvemento: 40%; e unha parte, con supostos e/ou casos prácticos: 20%. Os pormenores e características de dita proba serán concretados polo profesorado o día da presentación da materia ou cando se faga a consulta persoalmente.

Para superar a materia, o alumnado de **avaliación global**, haberá de obter, como mínimo o 50% da nota proposta en cada unha das probas de avaliación sinaladas. Os e as estudantes que non superen algunha das probas de avaliación, poderán recuperala/s na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Area, M., **Innovación pedagógica con las TIC y el desarrollo de las competencias informacionales y digitales**, 64, 2008

Bell, J., **Cómo hacer tu primer trabajo de investigación: guía de investigadores en educación y ciencias sociales.**, Gedisa, 2005

Bisquerra, R., **Metodología de la investigación educativa.**, Muralla, 2004

Cebrián, M., **Creación de materiales para la innovación educativa con TIC.**, 2004

Gairín Sallán, Joaquín; Medina Rivilla, Antonio, **Innovación de la educación y de la docencia**, 2ª, EDITORIAL UNIVERSITARIA RAMON ARECES, 2015

UNESCO, **Innovación Educativa**, ONU, 2016

Complementary Bibliography

Arce, C. y Real, E., **Introducción al análisis estadístico con SPSS para Windows.**, PPU,

Etxeberria, J. y Tejedor, F. J., **ánalisis descriptivo de datos en educación**, La Muralla, 2005

Kvale, S., **La entrevista en la investigación cualitativa**, Morata, 2011

Tejada Fernández, J., **Estrategias de innovación en la formación para el trabajo.**, Tornapunta, 2009

Vallejo, A. F., Orti, M. y Agudo, Y., **Métodos y técnicas de investigación social.**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2007

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Traballo Fin de Máster/V02M066V06401

Prácticas Externas/V02M066V06301

Other comments

Esta materia ten un carácter marcadamente propedéutico con respecto as prácticas externas ou practicum que o alumnado realizará unha vez terminada a parte específica co traballo de fin de grao que terá que render e defender para conseguir o máster.

IDENTIFYING DATA				
Prácticas Externas				
Subject	Prácticas Externas			
Code	V02M066V06301			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Sector Servizos			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	12	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinator	Garrido González, Josefa			
Lecturers	Garrido González, Josefa			
E-mail	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://http://mpe.uvigo.es/gl/			
General description	As prácticas externas están orientadas a completar e reforzar as competencias asociadas ao título. Realizaranse nunha contorna laboral e profesional real relacionado con algún dos ámbitos da Educación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject Training and Learning Results

Contidos

Topic

Deseño de materias da especialidade
Elaboración de materiais e actividades
Aplicación de técnicas e estratexias de aprendizaxe en distintas etapas e cursos.
Análise da práctica educativa

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticum, Practicas externas e clínicas	150	0	150
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas (Repetida non usar)	0	150	150

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. A tutorización será levada a cabo por un docente do centro e un docente da universidade.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O alumnado terá dous tutores ou titoras que o apoiarán nesta materia. Un tutor/a no centro de prácticas e un tutor/a na universidade que será o seu tutor/a de PAT

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria (150 horas). RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	50	
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas (Repetida non usar)	Elaboración dunha memoria de prácticas na que se explique o paso polo centro de prácticas. RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	50	

Other comments on the Evaluation

Avaliación

Probas de avaliación

1. Informe da persoa titora externa (0-10 puntos)

A persoa titora do centro de prácticas emitirá un informe no que se valorará o desenvolvemento das prácticas realizadas polo alumnado. Para a súa elaboración teranse en conta, entre outros, os seguintes aspectos:

- Cumprimento do horario e das datas establecidas.
- Grao de implicación e responsabilidade durante as prácticas.
- Desempeño das tarefas encomendadas.
- Valoración global da práctica docente desenvolvida.
- Informe razoado da persoa titora, acompañado da folia de sinaturas acreditativa das horas de asistencia ao centro.

2. Memoria de prácticas (0-10 puntos)

A memoria será avaliada pola persoa titora da Universidade e deberá axustarse ás indicacións establecidas na Guía de Prácticas Externas.

Criterios de avaliación da memoria de prácticas

Na avaliación da memoria valorarase que o alumnado:

- Axuste a memoria á estrutura e ao esquema establecidos na Guía de Prácticas.
- Sexa quen de planificar o proceso de ensino-aprendizaxe das materias correspondentes á súa especialidade.
- Sexa quen de deseñar e aplicar procedementos de avaliación adecuados ás materias da súa especialidade.
- Demostre habilidades sociais e comunicativas, así como un adecuado dominio da expresión oral e escrita, favorecendo un clima positivo de aprendizaxe.
- Reflexione de maneira crítica sobre a práctica docente desenvolvida e formule propostas de mellora fundamentadas.

Así mesmo, valoraranse os seguintes aspectos:

- Claridade expositiva.
- Estrutura e organización.
- Calidade dos contidos.

- Xustificación e argumentación.
- Competencias docentes e discentes desenvolvidas.

Cualificación final

A cualificación final da materia calcularase mediante a media aritmética das cualificacións obtidas nos dous elementos de avaliación:

- Informe da persoa titora externa.
- Memoria de prácticas avaliada pola persoa titora da Universidade.

Para calcular a cualificación final será necesario obter unha puntuación mínima de 5 puntos sobre 10 en cada un das dúas probas de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Feliz, T. y Ricoy, M.C., **La formación inicial de los profesores de secundaria.**, Sanz y Torres., 2008

González, M. T., Escudero, J. M., Nieto, J. M. y Portela, A., **Innovaciones en el gobierno y la gestión de los centros escolares.**, Síntesis, 2011

Marco, B., **Competencias Básicas: Hacia un nuevo paradigma educativo**, Narcea, 2008

Perrenoud, Ph, **Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar**, Grao, 2007

Perrenoud, Ph, **Diez nuevas competencias para enseñar**, Graó, 2004

Sierra, B. y Pérez Ferra, M, **La comprensión de la relación de la teoría-práctica: una clave epistemológica de la didáctica.** *Revista de Educación*, 2007

Latorre, A., **La investigación-acción. Conocery cambiar la práctica educativa**, Grao, 2007

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Traballo Fin de Máster/V02M066V06401

Subjects that it is recommended to have taken before

Aprendizaxe e Ensinanza dos Módulos das Familias Profesionais do Sector Servizos/V02M066V06226

A Formación Profesional/V02M066V06225

Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional/V02M066V06227

Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/V02M066V06102

Sistema Educativo e Educación en Valores/V02M066V06104

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/V02M066V06103

Orientación e Función Titorial/V02M066V06101

IDENTIFYING DATA				
Traballo Fin de Máster				
Subject	Traballo Fin de Máster			
Code	V02M066V06401			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Sector Servizos			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Ecología e biología animal			
Coordinator	Garrido González, Josefa			
Lecturers	Garrido González, Josefa			
E-mail	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es			
General description	Materia orientada á realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenvolvemento orixinal nalguna das liñas do módulo específico do máster, e estará relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
------	--

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Contidos

Topic	
Elaboración de un traballo de investigación no ámbito da educación secundaria	

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	1	0	1
Traballo tutelado	10	139	149

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Se realizará por cada alumno o alumna delante de un tribunal unipersonal donde ejercerá la presidencia la persona tutora. Su exposición será apoyada con los medios informáticos, audiovisuales, multimedia, etc. oportunos, con una duración entre 8 y 10 minutos y posteriormente el tribunal formulará al alumno las cuestiones que considere oportunas durante 5 minutos.

Traballo tutelado	Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalguna das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario. Encamiñárase ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria. O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade.
-------------------	--

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Traballo de investigación no ámbito da educación secundaria tutelado por un docente da titulación.
-------------------	--

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Presentación	Será realizada por cada alumno ou alumna diante dun tribunal. A súa exposición será apoiada cos medios informáticos, audiovisuais, multimedia/et. oportunos, cunha duración entre 8 e 10 minutos e posteriormente o tribunal formulará ao alumno as cuestións que considere oportunas. RESULTADOS DE APRENDIZAXE: -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	30	
Traballo tutelado	Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalguna das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario. Encamiñárase ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria. O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade. RESULTADOS DE APRENDIZAXE: -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	70	

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Comisión para xulgar o Traballo Fin de Mestrado : elaboración do traballo, presentación e defensa do TFM: 100% da nota

- Calidade do documento escrito

- Pertinencia do contido exposto.
- Calidade da presentación oral.
- Capacidade para a súa defensa.
- Grao de resolución manifestado.
- Adecuacións do recursos e medios empregados na presentación, incluído o uso das TIC.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

APA, **Manual de Publicaciones de la American Psychological Association**, 3ª, Manual Moderno., 2010

Feliz, T., Ricoy, M. C. et al., **The software for the content analysis: wrong, technical and artistic uses. Beyond Text: Video and other Medium Use in Qualitative Research (pp. 103-120)**, 2012

Hernández, R., Fernández, C. & Baptista, P., **Metodología de la investigación**, McGraw-Hill., 2006

Flick, U., **Introducción a la investigación cualitativa**, Morata., 2004

Mcmillanm, J. y Shumacher, S., **Investigación educativa una introducción conceptual.**, Pearson., 2005

Ricoy, M.C., **Consideraciones sobre la construcción de los instrumentos de recogida de información en la investigación educativa.**, Guadalbullón, 2009

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/P02M066V06102

Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V06104

Diagnóstico e Evolución da Competencia Curricular/P02M066V06106

Prácticas Externas/P02M066V06301

Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V06103

Other comments

É necesario superar tódalas materias da titulación para poder presentarse ao TFM.